

Alkuperäinen kuvaus on hyväksytty Lapin yliopiston yliopistoneuvostossa 7.6.2010
 Seuraava, päivitetty kuvaus on hyväksytty Lapin yliopiston hallituksessa 16.6.2014.
 Lapin yliopiston opetusvararehtori on hyväksynyt seuraavan päivitetyn kuvauksen 14.8.2017.
 Lapin yliopiston opetusvararehtori on hyväksynyt tämän päivitetyn kuvauksen 17.8.2020.

AIEMMIN HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN JA TUNNUSTAMINEN LAPIN YLIOPISTOSSA

Tämä dokumentti on kuvaus Lapin yliopiston aiemmin hankitun osaamisen (AHOT) tunnustamisjärjestelmästä. Tiedekunnilla ja yksiköillä voi olla lisäksi omia tarkentavia ohjeitaan AHOT-menettelyistä.

Tämä dokumentti täsmentää yliopistolaissa (558/2009, 44 §) ja Lapin yliopiston tutkintosäännössä (22.8.2016, 8 §) kerrottuja hyväksilukemisen yleisperiaatteita.

Käsitteet.....	1
1 Muualla suoritettujen opintojen (formaalin oppimisen) hyväksilukeminen.....	2
Yleisperiaatteita hyväksilukemiselle:	3
1.1 Hyväksilukemisen hakeminen	4
1.2 Hyväksilukemisen ratkaisu	5
1.3 Hyväksilukemisen tiedoksianto, rekisteröinti ja tallennus	6
1.4 Päätöksen oikaisumenettely.....	6
2 Muualla kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen hyväksilukeminen	7
2.1 Hyväksilukemisen hakeminen	7
2.2 Hyväksilukemisen ratkaisu	8
2.3 Hyväksilukemisen tiedoksianto, rekisteröinti ja tallennus	8
2.4 Päätöksen oikaisumenettely.....	9

Käsitteet

Muualla ennen opintojen alkamista tai opiskeluoikeuden aikana hankittu osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan sekä luetaan hyväksi opiskelijalle opintosuorituksina.

Formaali eli virallinen oppiminen tapahtuu tavallisesti oppilaitoksissa ja oppiminen on oppimistavoitteiden, oppimiseen käytetyn ajan tai oppimiseen saatavan tuen osalta järjestelmällistä ja siitä saa todistuksen.

Non-formaali oppiminen tarkoittaa epävirallista, mutta oppijan kannalta tarkoituksellista oppimista, joka on järjestelmällistä oppimistavoitteiden, oppimiseen käytetyn ajan tai oppimiseen saatavan tuen osalta. Tällaista oppimista tapahtuu mm. kansalaisopistoissa ja työpaikkakoulutuksissa.

Informaali eli arkioppiminen tarkoittaa oppimista päivittäisessä työhön, perheeseen tai vapaa-aikaan liittyvässä toiminnassa.

Tunnistaminen

1. opiskelijan näkökulma: opiskelija pyrkii ymmärtämään eri tavoin hankkimaansa osaamista ja jäsentää sitä suhteessa osaamistavoitteisiin niin, että hän pystyy kuvaamaan ja osoittamaan osaamisensa
2. korkeakoulun näkökulma: yliopisto arvioi opiskelijan esittämän, hänen aiemmin (tai opiskeluaikanaan muualla) hankkimansa osaamisen suhteessa osaamistavoitteisiin

Tunnustaminen tarkoittaa yliopiston virallisen hyväksynnän antamista opiskelijan muualla hankkimalle osaamiselle.

Hyväksilukemisella tarkoitetaan yliopiston tunnustamisprosessia. Hyväksilukeminen sisältää sekä korvaamisen että sisällyttämisen. Opintoja voi korvata joko muualla suoritetuilla opinnoilla tai muulla tavoin hankitulla osaamisella. Tutkintoon voi sisällyttää ainoastaan muualla suoritettuja opintoja. Hyväksilukemenettelyt on kerrottu tarkemmin alla.

1 MUUALLA SUORITETTUJEN OPINTOJEN (FORMAALIN OPPIMISEN) HYVÄKSILUKEMINEN

Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisen perusajatus on, että opiskelijalta ei vaadita uudelleen suorituksia, joita vastaavat opinnot hän on jo suorittanut toisessa yliopistossa, korkeakoulussa tai muussa opintolaitoksessa kotimaassa tai ulkomailla.

Hyväksilukeminen tapahtuu kahdella tavalla:

1. **KORVAAVUUS:** tutkintoon kuuluvia opetussuunnitelman mukaisia opintoja *korvataan* muualla suoritetuilla, osaamistavoitteiltaan vastaavilla opinnoilla

Opintokokonaisuuksien ja -jaksojen **korvaavuuksia** arvioitaessa kriteereinä ovat ensisijaisesti opintojen osaamistavoitteet, mutta myös niiden sisältö, vaatimustaso sekä laajuus. Koko opintojakson tai -kokonaisuuden korvaaminen on mahdollista, mikäli muualla suoritettavat opinnot vastaavat pääosin Lapin yliopiston opintojaksoa tai -kokonaisuutta. Opintojakso tai -kokonaisuus voidaan korvata myös osittain.

2. **SISÄLlyTTÄMINEN:** tutkintoon *sisällytetään* muualla suoritettuja opintoja, esim. sivuaineita tai ulkomaisessa yliopistossa suoritettuja opintoja.

Sisällytettävien opintojen osalta ei edellytetä sisällöllistä vastaavuutta Lapin yliopiston opintojaksoihin tai -kokonaisuuksiin. Opintojen tulee kuitenkin vastata tasoltaan yliopiston opetussuunnitelmien mukaisia opintoja ja edesauttaa tutkinnoille asetettujen tavoitteiden täyttymistä kunkin opiskelijan tutkintorakenteen mukaan.

Yleisperiaatteita hyväksilukemiselle:

- Hyväksilukujen tulee sisältyä opiskelijan laatimaan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan (HOPS) / jatko-opintosuunnitelmaan (HOPS/JOPS).
- Opintoja voidaan **korvata** yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa suoritetuilla opinnoilla. Muualla, kuten ammatillisessa koulutuksessa suoritetuilla opinnoilla voidaan korvaavuuksia myöntää vain poikkeustapauksissa. Yliopistotutkintojen osia sisältävien laajojen täydennyskoulutusohjelmien opinnot (esim. PD, MBA, eMBA-ohjelmat) käyvät korvaaviksi suorituksiksi tapauskohtaisesti ohjelman taso ja laajuus huomioiden. Lyhyistä täydennyskoulutuksista voidaan myöntää lähinnä osakorvaavuuksia.
- Tutkintoon voi **sisällyttää** yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa suoritettuja opintoja, ei kuitenkaan em. täydennyskoulutusohjelmien opintoja.
- Lapin yliopiston opetussuunnitelmia vastaavien opintojen hyväksilukeminen tapahtuu ensisijaisesti **korvaavuusmenettelyn** kautta. Hyväksiluku ei kuitenkaan saa olla päällekkäistä jo opintorekisteriin kirjattujen opintojen kanssa. Hyväksilukua ei tehdä, mikäli opiskelija on jo suorittanut opintojakson, johon hän hakee korvaavuutta. Samansisältöistä muualla suoritettua opintosuoritusta ei myöskään voida **sisällyttää** tutkintoon, mikäli opiskelija on jo suorittanut tai saanut aiemmin hyväksiluettua vastaavan opintojakson Lapin yliopistossa.
- Tutkinnon sisällä ei kirjata tuplapisteitä, vaan tilanne tulee ratkaista opetussuunnitelmatyöllä. Mikäli sama opintojakso kuuluu useampaan opintokokonaisuuteen, ilmoitetaan opetussuunnitelmassa, miten sen jo aiemmin suorittanut opiskelija rakentaa opintokokonaisuuden saavuttaakseen sen osaamistavoitteet ja minimilajuuden. Mikäli opetussuunnitelmassa ei ole kuvattu vaihtoehtoja, sovitaan suorituksesta henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa.
- Toiseen korkeakoulututkintoon sisältyvillä opinnoilla voidaan **korvata** osaamistavoitteiltaan vastaavia Lapin yliopiston opintojaksoja. Kokonaisista ammattikorkeakoulututkinnoista voidaan vaihtoehtoisesti myöntää tiedekunnan erikseen päättämät korvaavuudet. Toiseen korkeakoulututkintoon sisältyviä opintoja voi myös **sisällyttää** Lapin yliopiston tutkintoon vapaasti valittavina opintoina, kuitenkin edellyttäen että tutkinnolle asetetut tavoitteet täyttyvät. Edellä mainituista poiketen hakukelpoisuuden Lapin yliopistossa suoritettavaan tutkintoon antaneesta (alemmasta) tutkinnosta ei kuitenkaan voida hyväksilukea opintoja ko. suoritettavaan tutkintoon.
- Toisen korkeakoulun päättämiä hyväksilukuja ei voida hyväksilukea sellaisenaan edelleen Lapin yliopistoon. Päätökset tehdään alkuperäisten suoritusten perusteella.
- Ulkomaisissa korkeakouluissa suoritetuilla opinnoilla ensisijaisesti **korvataan** Lapin yliopiston opetussuunnitelmien mukaisia opintojaksoja ja -kokonaisuuksia. Opinnot voidaan myös **sisällyttää** tutkintoon sivuaineopintoina tai ulkomailla suoritettuina kieliopintoina. Ulkomaisissa korkeakouluissa (lähinnä opiskelijavaihdossa) suoritettujen jonkin oppiaineen opinnot voidaan sisällyttää tutkintoon myös *opintokokonaisuutena* opintoja yhteisesti kuvaavalla nimellä, jos ko. opinnot muodostavat temaattisen kokonaisuuden, tai Studies abroad / Ulkomailla suoritettujen opintojen -otsakkeella, mikäli yhteistä nimittäjää ei ole. Kokonaisuus voidaan merkitä vain, mikäli opintoja on suoritettu vähintään 25 op. Kokonaisuuden nimestä päättää kansainvälistymispalveluiden suunnittelija. Kokonaisuus voidaan hyväksyä opiskelijan sivuaineopintokokonaisuudeksi.
- Muualla kuin jossakin Lapin korkeakoulukonsernin oppilaitoksessa tai opiskelijavaihdossa suoritettuja kielten alkeiskursseja ei hyväksiluketa. Sivuainekokonaisuuksiin tai maisteriohjelmien pakollisiin kieliopintoihin kuuluvia kielten alkeiskursseja voidaan kuitenkin korvata myös muualla suoritetuilla opinnoilla.

- Toisessa kotimaisessa korkeakoulussa suoritettavat opinnit hyväksiluetaan niiden alkuperäisillä arvosanoilla, kieliopinnot kuitenkin ruotsin kieltä lukuun ottamatta hyväksyty-arvosanalla. Ulkomaila suoritettavat opinnit hyväksiluetaan hyväksyty-arvosanalla. Kokonaisesta ammattikorkeakoulututkinnosta myönnettävät korvaavuudet hyväksiluetaan hyväksyty-arvosanalla.
- Aiemmat opinnit voidaan hyväksilukea riippumatta niiden suoritusvuodesta.
- Aiempi opintosuoritus voi **korvata** useamman kokonaisen opintojakson tai osia useammasta opintojaksosta. Korvaavuus merkitään korvattavan opintojakson Lapin yliopiston opetussuunnitelmassa määritellyssä laajuudessa, ei alkuperäisen suorituksen laajuisena. Opiskelijavaihdossa suoritettujen opintojen sekä siirto- ja väyläopiskelijana Lapin yliopistoon siirtyneiden opiskelijoiden valinnan perusteena olevien aiemmin suoritettujen opintojen osalta, mikäli alkuperäinen suoritus on laajempi kuin korvattavan opintojakson opintopistemäärä, voidaan korvaavuuden myöntämisen jälkeen ”jäljelle jäävä” opintopistemäärä kuitenkin hyväksilukea tutkintoon erikseen esim. valinnaisina opintoina.
- Mikäli aiempi opintosuoritus on opintopistemäärältään pienempi kuin korvattavaksi haettava Lapin yliopiston opintojakso, voidaan korvaavuus siitä huolimatta myöntää täysimääräisenä, mikäli opintosuoritusten osaamistavoitteet vastaavat toisiaan. Pääsääntöisesti yhden opintopisteen vajaus on hyväksyttävä. Mikäli osaamistavoitteet eivät vastaa toisiaan riittävästi, voidaan hyväksiluku myöntää vain opintojakson osaan.
- Tutkintoon **sisällytettävät** muualla tai aiemmin suoritettavat opintosuoritukset kirjataan opiskelijan opintosuoritusrekisteriin opintosuorituksen alkuperäisellä laajuudella.
- Keskeneräisiä opintosuorituksia (opintojaksojen osia) ei hyväksilukea.
- Tutkintoon kuuluvat opinnäytetyöt (kandidaatintutkielma, pro gradu -tutkielma, lisensiaatin tutkimus, väitöskirja) tulee suorittaa Lapin yliopistossa. Aiemmin laadittua tutkielmaa tai opinnäytetyötä on kuitenkin mahdollista täydentää vastaamaan Lapin yliopiston tutkielman vaatimuksia tiedekunnan tarkemmin määräämällä tavalla.
- Kypsyysnäytteitä ei voi hyväksilukea. Opiskelijan aiemmin suorittamassa tutkinnossa osoitettu suomen tai ruotsin kielen taito voidaan kuitenkin hyväksilukea.

1.1 Hyväksilukemisen hakeminen

Vastuu hyväksilukuprosessin käynnistämisestä on opiskelijalla. Ennen hyväksilukemisen hakemista opiskelijan tulee keskustella mahdollisuudesta hyväksilukemiseen HOPS/JOPS-ohjaajansa kanssa ja sisällyttää hyväksiluetettava kurssi osaksi henkilökohtaista opintosuunnitelmaansa. Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta hyväksilukuhakemuksen tekemiseen.

Hyväksilukemista on syytä hakea hyvissä ajoin ennen korvattavien opintojen alkamista. Käytännössä kaikki hyväksiluvut kannattaa hakea heti opintojen alkaessa. Myös läsnä olevaksi ilmoittautuneet avoimen yliopiston, erikoistumiskoulutusten ja erillisoikeudella Lapin yliopistossa opiskelevat opiskelijat voivat hakea hyväksilukuja sellaisiin opintoihin, joihin heillä on voimassaoleva opinto-oikeus.

Hyväksilukemista haetaan sitä varten laaditulla lomakkeella, jonka voi tulostaa yliopiston Internet-sivuilta (www.ulapland.fi/ahot).

Korvaavuutta haettaessa

- Hakemukseen on liitettävä todistus ja/tai opintosuoritusote suoritetuista opinnoista sekä yksityiskohtaiset tiedot opintosuoritusten osaamistavoitteista, sisällöstä, vaativuustasosta ja laajuudesta (esim. kopio opinto-oppaasta). Liiteasiakirjat toimitetaan joko alkuperäisinä (opintosuoritusotteet) tai jäljennöksinä (muut todistukset).
- Hyväksilukemishakemus toimitetaan tiedekunnissa opintojakson tai -kokonaisuuden vastuupettajalle. Vastuupettajat on mainittu opinto-oppaassa.
- Kieli- ja viestintäopintojen hyväksilukemishakemus toimitetaan kielikeskuksen kansliaan, jossa opintos sihteeri kirjaa hakemuksen saapuneeksi ja välittää sen eteenpäin opintojakson vastuupettajalle käsittelyä varten.
- Jatko-opintojen hyväksilukemishakemus toimitetaan omalle prosessiohjaajalle, tutkijakoulun järjestämien opintojaksojen osalta kuitenkin suoraan tutkijakouluun.

Sisällyttämistä haettaessa

- Hakemukseen on liitettävä todistus ja/tai opintosuoritusote suoritetuista opinnoista sekä yksityiskohtaiset tiedot opintosuoritusten osaamistavoitteista, sisällöstä, vaativuustasosta ja laajuudesta (esim. kopio opinto-oppaasta). Hakemukseen tulee liittää myös englanninkielinen opintosuoritusote tai muu todistus, josta käy ilmi suoritettujen opintojen viralliset englanninkieliset nimet. Liiteasiakirjat toimitetaan joko alkuperäisinä (opintosuoritusotteet) tai jäljennöksinä (muut todistukset).
- Hyväksilukemishakemus toimitetaan tiedekunnan opintopäällikölle.

Huom! Ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksilukemista haettaessa on hyväksilukemishakemuksen mukana toimitettava myös sekä selvitys ko. opintojen laajuudesta opintopisteinä että käytetystä arvosteluasteikosta. Hyväksilukemishakemus toimitetaan yliopiston kansainvälistymispalveluiden suunnittelijalle.

Puutteellinen hakemus, jota ei pyynnöstä huolimatta täydennetä annetussa määräajassa, johtaa yleensä hylkäävään päätökseen.

1.2 Hyväksilukemisen ratkaisu

Opintojaksojen ja -kokonaisuuksien **korvaamisesta** päättää opintojakson tai -kokonaisuuden vastuupettaja.

Päätöksen opintojakson tai -kokonaisuuden **sisällyttämisestä** tutkintoon tekee Lapin yliopiston hallintojohtosäännön mukaan tiedekunnan dekaani. Käytännössä ratkaisuvallta on kaikissa tiedekunnissa delegoitu kotimaisten opintojen osalta opintopäällikölle ja ulkomailla suoritettujen opintojen osalta kansainvälistymispalveluiden suunnittelijalle.

Jatko-opintojen korvaamisesta ja sisällyttämisestä päätöksen tekee prosessiohjaaja, tutkijakoulun järjestämien opintojaksojen korvaavuuksien osalta kuitenkin ko. opintojakson vastuupettaja.

Päätös hyväksiluvusta on tehtävä pääsääntöisesti kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä asianmukaisine liitteineen. Kesä–heinäkuussa jätettyihin hakemuksiin päätös tehdään pääsääntöisesti elokuun loppuun mennessä.

1.3 Hyväksilukemisen tiedoksianto, rekisteröinti ja tallennus

Hyväksytty tai osin hyväksytty hyväksiluku tallennetaan opintorekisterijärjestelmään. Opintorekisteriin kirjataan alkuperäisen suorituksen nimi, suorituspaikka ja -aika sekä laajuus ja arvosana. Suorituspäivämääräksi merkitään alkuperäisen suorituksen mukainen päivämäärä. Arvosanaksi merkitään alkuperäisen suorituksen mukainen arvosana, mikäli opinnot on suoritettu kotimaisessa korkeakoulussa. Ulkomailla suoritettavat opinnot, kieliopinnot ja kokonaisesta ammattikorkeakoulututkinnosta myönnettävät korvaavuudet merkitään kuitenkin ruotsin kieltä lukuun ottamatta hyväksytty-arvosanalla. Myös muissa oppilaitoksissa kuin korkeakouluissa suoritetuista opinnoista myönnettävät korvaavuudet merkitään hyväksytty-arvosanalla. Opintorekisteriotteella hyväksiluetut opintojaksot ja -kokonaisuudet näkyvät korvattu-merkinnällä. Laajennetulla opintorekisteriotteella näkyvät myös alkuperäisen suorituksen nimi ja laajuus sekä suorituspaikka. Varsinaiseen tutkintotodistukseen hyväksilukuja ei erikseen merkitä.

Hylätyn tai osittain hylätyn päätöksen sekä päätöksen perustelut antaa opiskelijalle tiedoksi ensisijaisesti hyväksilukupäätöksen tehnyt henkilö. Tieto voidaan antaa sähköpostitse, mikäli opiskelija antaa siihen hyväksilukemishakemuksessaan luvan. Päätöksen mukaan liitetään päätöksentekijän yhteystiedot lisätietojen kysymistä varten sekä oikaisuosoitus.

Mikäli hyväksiluku myönnetään vain osaan opintojaksosta tai -kokonaisuudesta, tulee päätöksen yhteydessä ilmoittaa opiskelijalle, miten loppuosa opintojaksosta tai -kokonaisuudesta suoritetaan.

Hyväksilukupäätökset liitteineen säilytetään tiedekunnassa ja kielikeskuksessa vähintään opiskelijan opintojen loppuun saakka.

1.4 Päätöksen oikaisumenettely

Hyväksilukupäätökseen tyytymätön voi pyytää siihen suullisesti tai kirjallisesti oikaisua päätöksen tehneeltä opettajalta/hallintohenkilöltä. Oikaisupyynnö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelija on saanut päätöksestä tiedon. Oikaisupyynnö toimitetaan suoraan päätöksen tehneelle. Oikaisupyynnössä on tarkoin eriteltävä, mihin päätöksen kohtaan ja millä perusteilla oikaisua haetaan.

Hyväksilukupäätöksen tehneen opettajan/hallintohenkilön tulee antaa oikaisupyynnöön tekemänsä päätös kuukauden kuluessa oikaisupyynnön jättämisestä. Päätös tulee antaa kirjallisesti.

Hyväksilukemista koskevaan oikaisupäätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Lapin yliopiston muutoksenhakulautakunnalta. Muutosta opiskelija voi hakea 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon. Muutoshakemus toimitetaan yliopiston kirjaamoon. Muutoksenhakulautakunnasta määrätään Lapin yliopiston hallintojohtosäännössä. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla (yliopistolaki 84 §).

2 MUUALLA KUIN MUODOLLISESSA KOULUTUKSESSA HANKITUN OSAAMISEN HYVÄKSILUKEMINEN

Opiskelija voi *korvata* tutkintoon kuuluvia opintoja myös muualla kuin muodollisessa koulutuksessa hankitulla osaamisella. Tällaista osaamista on voinut syntyä esimerkiksi epävirallisen eli non-formaalin oppimisen (täydennyskoulutukset, työpaikkojen lyhytohjelmat, vapaan sivistystyön koulutukset ym.) tai arki- eli informaalin oppimisen (työkokemus, luottamustoimissa tai harrastuksissa opitut asiat) yhteydessä. Keskeisessä roolissa ovat kokemuksen kautta opitut tiedot ja taidot, ei niinkään itse kokemus sinänsä.

Muulla kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen hyväksilukemisen lähtökohtana ovat opintojaksojen ja -kokonaisuuksien osaamistavoitteet. Opiskelijan hankkimaa osaamista verrataan korvattaviksi esitettyjen opintojaksojen ja/tai -kokonaisuuksien osaamistavoitteisiin. Mikäli osaaminen ja osaamistavoitteet vastaavat toisiaan, voidaan korvaavuus myöntää joko kokonaan tai osittain. Opiskelijalta voidaan edellyttää kirjallisen dokumentoinnin lisäksi näyttöä osaamisestaan.

2.1 Hyväksilukemisen hakeminen

Vastuu hyväksilukuprosessin käynnistämisestä on opiskelijalla. Ennen hyväksilukemisen hakemista opiskelijan tulee keskustella mahdollisuudesta hyväksilukemiseen HOPS/JOPS-ohjaajansa (opettaja-tuutor) kanssa ja sisällyttää hyväksiluettava kurssi osaksi henkilökohtaista opintosuunnitelmaansa. Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta hyväksilukuhakemuksen tekemiseen.

Hyväksilukemista on syytä hakea hyvissä ajoin ennen korvattavien opintojen alkamista. Käytännössä kaikki hyväksiluvut kannattaa hakea heti opintojen alkaessa. Myös läsnä olevaksi ilmoittautuneet avoimen yliopiston, erikoistumiskoulutusten ja erillisoikeudella Lapin yliopistossa opiskelevat opiskelijat voivat hakea hyväksilukuja sellaisiin opintoihin, joihin heillä on voimassaoleva opinto-oikeus.

Hyväksilukemista haetaan sitä varten laaditulla lomakkeella, jonka voi tulostaa yliopiston Internet-sivuilta (www.ulapland.fi/ahot). Lomakkeessa tulee selvittää mm.

- minkälaista ja kuinka paljon aikaisempaa kokemusta opiskelijalla on
- millaista osaamista kokemuksen kautta on saavutettu
- miten osaaminen vastaa korvattavaksi esitettävien opintojaksojen ja/tai -kokonaisuuksien osaamistavoitteita
- mitä opintojaksoja ja/tai -kokonaisuuksia osaamisella on tarkoitus hyväksilukea.

Lomakkeen mukaan on liitettävä hyväksiluvun arvioimiseksi tarvittava määrä liitteitä, esim. diplomeita, työtodistuksia, portfolioita, oppimispäiväkirjoja, julkaisuja ja muita kirjallisia raportteja, tai muita dokumentoituja osoituksia hankitusta osaamisesta. Oleellista on, että opiskelija ei esitä pelkästään dokumenttia, vaan myös kuvaa, mitä opintojen tavoitteisiin liittyvää osaamista hänellä on esitetyn dokumentin pohjalta.

Lomake liitteineen toimitetaan tiedekunnan tai kielikeskuksen tai tutkijakoulun AHOT-vastaavalle. Tiedekunnat ja kielikeskus ja tutkijakoulu antavat tarvittaessa tarkempia ohjeita osaamisen dokumentoinnista ja tarvittavista liitteistä.

Puutteellinen hakemus, jota ei pyynnöstä huolimatta täydennetä annetussa määräajassa, johtaa yleensä hylkäävään päätökseen.

2.2 Hyväksilukemisen ratkaisu

Opiskelijan toimittama aineisto (lomake, portfolio ym. liitteet) käsitellään oppiaineessa vastuopettajien kesken. Aineiston pohjalta oppiaineen edustaja ja yksikön AHOT-vastaava voivat joko myöntää suoraan hyväksiluvun opintokokonaisuuksiin, -jaksoihin tai niiden osiin, vaatia opiskelijalta lisänäyttöä osaamisestaan tai hylätä hakemuksen. Lisänäyttönä voi olla esimerkiksi näyttökoe, haastattelu, portfolio suullinen esittely tai lisäraportin kirjoittaminen. Osaamisen näyttönä voi olla myös osallistuminen AHOT-tenttiin, joka järjestetään sähköisessä tenttipalvelussa, yleisenä tenttipäivänä tai kielikeskuksen rästitenttipäivänä. AHOT-tentissä arvioidaan, onko opiskelijalla jo opintojakson (tai -kokonaisuuden) osaamistavoitteiden edellyttämä osaaminen hallussa. Tentti ei painotu kursilla/kursseilla käsiteltävään kirjallisuuteen, vaan pelkästään osaamistavoitteisiin. Tenttiin osallistuminen edellyttää edellä mainitun mukaista AHOT-käsittelyä ja -pääöstä ja sitä kautta lupaa näyttää osaaminen tentin avulla. AHOT-tenttiin voi osallistua vain kerran ja siihen ilmoittaudutaan normaalien ilmoittautumiskäytäntöjen mukaisesti.

Muulla kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen hyväksilukeminen arvioidaan asteikolla hylätty/hyväksytty (paitsi ruotsin kielen pakolliset opinnot asteikolla hylätty/tyydyttävä/hyvä). Hyväksytty merkintä voidaan antaa, mikäli korvattavaksi esitettävien opintojaksojen ja/tai -kokonaisuuksien vähintään edellyttämä osaamisen tavoitetaso voidaan katsoa saavutetuksi aiemmin hankitulla osaamisella.

Päätös hyväksiluvusta tehdään pääsääntöisesti kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä asianmukaisine liitteineen. Kesä–heinäkuussa jätettyihin hakemuksiin päätös tehdään pääsääntöisesti elokuun loppuun mennessä. Päätöksessä tuodaan esille mahdollisten lisänäyttöjen osuus ja annetaan määräaika lisänäyttöjen esittämiselle. Lopullinen päätös tehdään kuukauden kuluessa lisänäytön antamisesta.

2.3 Hyväksilukemisen tiedoksianto, rekisteröinti ja tallennus

Hyväksilukemisesta tehty päätös perusteluineen annetaan opiskelijalle tiedoksi kopiona. Päätöksen mukaan liitetään päätöksentekijöiden yhteystiedot lisätietojen kysymistä varten sekä oikaisuosoitus.

Hyväksytty tai osin hyväksytty hyväksiluku tallennetaan opintorekisterijärjestelmään. Opintorekisteriin kirjataan, että hyväksiluku on annettu AHOT-menettelyn kautta. Suorituspäivämääräksi merkitään AHOT-päätöksen päivämäärä. Opintojakson tai -kokonaisuuden lisätietoihin merkitään lyhyesti osaaminen, jonka perusteella hyväksiluku on myönnetty, sekä osittain hyväksytystä hyväksiluvusta myös suoritettavaksi jäävä opintojakson osa. Opintorekisteriotteella hyväksiluetut opintojaksot ja -kokonaisuudet näkyvät korvattu-merkinnällä ja hyväksytty-arvosanalla (pl. ruotsin kieli). Lisänäytöt/suoritukset kirjataan kuitenkin normaaleina opintosuorituksina. Varsinaiseen tutkintotodistukseen hyväksilukuja ei erikseen merkitä.

Hyväksilukupäätökset säilytetään tiedekunnassa ja kielikeskuksessa vähintään opiskelijan opintojen loppuun saakka.

2.4 Päätöksen oikaisumenettely

Hyväksilukupäätökseen tyytymätön voi pyytää siihen suullisesti tai kirjallisesti oikaisua päätöksen tekneeltä. Oikaisupyynnö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelija on saanut päätöksestä tiedon. Oikaisupyynnö toimitetaan opintopäällikölle. Oikaisupyynnössä on tarkoin eriteltävä, mihin päätöksen kohtaan ja millä perusteilla oikaisua haetaan.

Päätöksen tekneen tulee antaa oikaisupyynnöön tekemänsä päätös kuukauden kuluessa oikaisupyynnön jättämisestä. Päätös tulee antaa kirjallisesti.

Hyväksilukemista koskevaan oikaisupäätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Lapin yliopiston muutoksenhakulautakunnalta. Muutosta opiskelija voi hakea 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon. Muutoshakemus toimitetaan yliopiston kirjaamoon. Muutoksenhakulautakunnasta määrätään Lapin yliopiston hallintojohtosäännössä. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla (yliopistolaki 84 §).